

**UNGT
ENTRE-
PRENØR-
SKAP**

ELEVHEFTE

Jobbskygging Arbeidsdeltagelse

Arbeidsbok elever 9. trinn

Navn

VI BRUKER SØT-MODELLEN

Det du lærer på skolen på 9. trinn, vil du få nytte av og ta med deg opp i 10. trinn. Dybdeløring er viktig – jevn og god innsats gir resultater på lang sikt. For å lykkes med innsatsen din på skolen er det lurt at du setter deg mål. Jobb med mål for 9. trinn gjennom SØT-modellen.

S – Situasjonen her og nå	Beskriv den
Ø – Ønsker for framtiden	Beskriv dem
T – Tiltak for å nå målene dine	Beskriv hva du kan gjøre

Her skal du sette deg noen mål for 9. trinn.

- Hva skal jeg være bevisst på i læringssituasjonen på skolen?

- Hva vil jeg oppnå?

- Hvordan skal jeg sørge for at det skjer?

- Hva skal jeg være bevisst på når jeg jobber med skolearbeid hjemme?

- Hva vil jeg oppnå?

- Hvordan skal jeg sørge for at det skjer?

Dagens motto: «Bare det som er her og nå, kan jeg gjøre noe med»

TID FOR INTERESSETESTER

I år skal du prøve noen andre tester enn dem dere gjennomførte på 8. trinn. Gå inn på:

vilbli.no

utdanning.no

Skriv resultatene du fikk på testene, her:

Sjekk på jobbkompasset.no eller utdanning.no. Her kan du lese deg opp på faktainformasjon om ulike yrker.

Vis dine foresatte hjemme resultatene du fikk på testene. Diskuter med dem hvilken utdanning du bør ta for å bli det du ønsker. Hvis du er litt usikker selv, kan du jo spørre dem om hva de tror vil passe for deg. Skriv hva dere har diskutert dere fram til, her:

For at du skal få mest mulig utbytte av utplassering i arbeidslivet nå på 9. trinn er det viktig at du finner fram til bedrifter/ organisasjoner og eventuelt personer som arbeider med det du er interessert i lokalmiljøet ditt. Når du begynner å nøste i det nettverket du har, vil du kanskje få mer kunnskap om virksomheter det kan være interessant for deg å søke utplassering hos.

DET ER EN HEL VERDEN AV YRKER DER UTE – HVA PASSER FOR DEG?

Hvilken type er du? Prøv å beskrive dine viktigste personlighetstrekk:

Hvilken livsstil tror du kommer til å passe deg?

For å få et godt arbeids- og læringsmiljø i klassen kan jeg være med å bidra med:

Husker du drømmejobben din fra dere hadde Jobbskygging programmet på 8. trinn?

Ta fram notater du gjorde på 8. trinn hvis du har tatt vare på dem.

Har drømmene dine for framtiden forandret seg? Hvis du har nye tanker om hvordan du ser for deg framtiden, skriver du det inn her:

Litt om arbeids- og næringslivet

Næringslivet er den samlede økonomiske virksomheten i et land. Vi skiller mellom offentlig og privat sektor.

Offentlig sektor er en fellesbetegnelse for organisasjoner som arbeider med fellesoppgavene i samfunnet – i regi av staten, fylkeskommunen eller kommunen.

Privat sektor er selskaper eller bedrifter som eies av en eller flere privatpersoner.

Hører yrkene du tenker på, inn under offentlig eller privat sektor? Skriv svaret ditt her:

Før du skal ut i praktisk yrkesorientering i møte med en arbeidsplass, er det noen begreper du bør kjenne. Dette er begreper som er viktige for virksomheten. Gå inn på nettet og finn ut hvilke disse begrepene er. Prøv å finn eksempler på de ulike grupperingene:

Primærnæring:

Sekundærnæring:

Tertiærnæring/servicenæring:

Hva menes med målgruppe?

Hvem kan være kunde for en bedrift/organisasjon? Hva menes med målgruppe?

Hvem kan være kunde for en bedrift/organisasjon?

Hvorfor trenger et lokalsamfunn et variert arbeids- og næringsliv?

LOKALE ARBEIDSPLASSE

Finn fram til ti forskjellige arbeidsplasser i lokalsamfunnet ditt og skriv ned informasjon som navn, adresse, bransje og ca. antall ansatte. Ta gjerne med offentlige virksomheter, i tillegg til private.

Bedrift/organisasjon	Adresse	Hva leverer de?	Antall ansatte

TRE ARBEIDSPLASSE JEG VIL VITE MER OM

Tenk igjennom hvilken bransje/jobbe som høres spennende ut for deg. Ta fram Arbeidsk 3 og se om det er noen bedrifter/organisasjoner du har notert der som høres spennende ut å være hos. Del listen din med andre og se om noen av medelevene dine har notert noe som kan være interessant.

Du skal nå velge ut tre arbeidsplasser du har lyst til finne ut mer om, ut ifra dine interesser. Bruk gjerne arbeidsplassenes nettsider og årsrapporter som kilde, sjekk om lokalavisen har skrevet noe om dem eller ta direktekontakt for å finne ut det du lurer på. Du velger selv om det er bedrifter i privat sektor eller organisasjoner i offentlig sektor du vil se nærmere på.

Se om du finner tre arbeidsplasser som er beslektet med dine interesser i nærmiljøet ditt. Nå skal du gjøre litt grundigere undersøkelser om dem.

BEDRIFT/ORGANISASJON 1

Virksomhetens navn:

Antall ansatte:

Opererer virksomheten lokalt, nasjonalt eller internasjonalt?

Bransje:

Yrkesgrupper som jobber i virksomheten:

Beskriv varene/tjenestene den leverer:

Hvilket marked henvender virksomheten seg til? / Hvem er dens kunder/målgrupper?

BEDRIFT/ORGANISASJON 2

Virksomhetens navn:

Antall ansatte:

Opererer virksomheten lokalt, nasjonalt eller internasjonalt?

Bransje:

Yrkesgrupper som jobber i virksomheten:

Beskriv varene/tjenestene den leverer:

Hvilket marked henvender virksomheten seg til? / Hvem er dens kunder/målgrupper?

BEDRIFT/ORGANISASJON 3

Virksomhetens navn:

Antall ansatte:

Opererer virksomheten lokalt, nasjonalt eller internasjonalt?

Bransje:

Yrkesgrupper som jobber i virksomheten:

Beskriv varene/tjenestene den leverer:

Hvilket marked henvender virksomheten seg til? / Hvem er dens kunder/målgrupper?

ARBEIDSKONTRAKT

Til virksomheten

Takk for at du har sagt ja til å ta imot en elev på jobbskygging. Ved å følge deg gjennom en arbeidsdag vil eleven få bedre innsikt i hva ditt yrke går ut på og hvordan det er på arbeidsplassen din.

Litt praktisk informasjon:

- ✓ Denne avtalen skal elevene levere til skolen ferdig signert av alle parter før jobbskyggingen begynner.
- ✓ Alle parter skal ha en kopi av avtalen.
- ✓ Virksomheten har ansvar for å gi eleven nødvendig påbudt arbeidsutstyr.
- ✓ Eleven har ikke krav på lønn.
- ✓ Eleven skal ha en spesifikk kontaktperson på arbeidsplassen og skolen.
- ✓ Skolen ordner med skyss etter gjeldende regler for elever som trenger det.
- ✓ Skolen har ansvar for eleven under Jobbskygging, og det er skolens ulykkesforsikring som gjelder hvis noe skulle skje.

Vi setter stor pris på at dere stiller opp. Dere bygger positivt omdømme for bransjen/faget deres og er samtidig med på å vise ungdommene våre at lokale virksomheter kan være attraktive arbeidsplasser i framtiden.

Jobbskygging 9. trinn:

Bedriftens/organisasjonens navn:

Dato for jobbskygging:

Arbeidstid:

KONTAKTINFORMASJON:

Arbeidsplass:

Kontaktperson:

Telefon:

E-post:

Skole:

Kontaktperson:

Telefon:

E-post:

Elev:

Klasse:

Telefon:

E-post:

Foresatte:

Telefon:

E-post:

Signatur elev

Signatur foresatte

Signatur bedrift/organisasjon

Signatur skole

FORBEREDELSE TIL UTPLASSERING I YRKESLIVET

Utplasseringen i arbeidslivet skal du bruke til å finne ut mest mulig om arbeidsplassen du har valgt, om arbeidsoppgavene til den du skal skygge og hvilken utdanning som fører fram til dette yrket.

Det er viktig å ha forberedt noen spørsmål på forhånd. Husk å notere ned informasjon du får som kan være viktig for deg senere.

Her er det listet opp noen forslag til spørsmål. Fyll gjerne på med andre ting som du lurer på.

- Hvordan er det å jobbe her?
- Hva liker du best ved jobben din?
- Hvor lenge har du hatt denne jobben?
- Hvilken utdanning har du?
- Må man ha den utdanningen for å få denne jobben, eller er det andre veier man kan gå?
- Hva slags erfaring trenger man for å gjøre denne jobben?

Om arbeidsplassen:

- Hva slags type virksomhet er dette? Hvilken bransje?
- Tilbyr de varer eller tjenester?
- Hva er markedet deres? Hvem er kunden/målgruppen?
- Antall ansatte? Er dere flest kvinner eller menn?
- Er de ansatte i virksomheten organisert i noen fagforening? Hvilken?
- Hvordan er arbeidstiden? Fast eller fleksitid? Vakt- eller skiftordning?
- Tar virksomheten inn lærlinger eller elever i utplassering?
- Har virksomheten eksistert lenge? Hva er historien til virksomheten?

Er det andre spørsmål du tenker at det er viktig for deg å få svar på?

Husk å ta bilder, men avklar først om du får lov.

Etter utplasseringen skal du lage en presentasjon av det yrket og den arbeidsplassen du har fått se på nært hold. Da blir det viktig å ha med gode notater og bilder fra oppholdet på arbeidsplassen.

HVA HAR UTPLASSERINGEN I ARBEIDSLIVET GITT DEG?

Etterarbeid:

Forbered en muntlig presentasjon av virksomheten for klassen.

Tips:

Bruk en blanding av tekst og bilder i presentasjonen

Hvilken bransje tilhører virksomheten?

Hva er dens marked/målgruppe?

Hva er virksomhetens forretningsidé?

Hvem er målgruppen for virksomheten forretningsidé?

Har virksomheten konkurrenter?

Hva er de største utfordringene virksomheten har?

Hvilke yrkestitler/arbeidsoppgaver hadde de personene du ble kjent med i virksomheten?

Hva slags utdanning hadde personene du ble kjent med?

Hva må man kunne for å utføre jobben til dem du ble kjent med?

Hvor går veien videre for deg?

Bruk loggen du skrev for hver dag under utplasseringen i arbeidslivet.

Skriv en rapport, og oppsummer med hva du har lyst til å gjøre etter ungdomsskolen.

TIPS: Bruk SØT-modellen

Hva må du lære for å bli det du vil?

Send takkebrev til arbeidsplassen på e-post

Si litt om hvordan det var å jobbe der, og hva som var mest lærerikt for deg.

RESPONS OG KONSTRUKTIVE TILBAKEMELDINGER

Dere skal gi hverandre konstruktive tilbakemeldinger på presentasjoner fra utplasseringen i arbeidslivet. Her er en liste med tips til hva du kan gi tilbakemeldinger på.

Du var flink til å:

- Snakke tydelig
- Informere om arbeidsplassen
- Fortelle om utplasseringen
- Framstille det du har opplevd, interessant
- Se ut i forsamlingen mens du snakker
- Referere til kilder hvor du har fått tak i informasjon
- Holde tidsrammen
- Gjøre presentasjonen underholdende
- Holde en god rekkefølge i det du presenterte
- Bruke bilder i presentasjonen din
- Kombinere bruken av bilder og ord i presentasjonen
- Forklare faguttrykk
- Engasjere tilhørerne
- Formidle kunnskap om arbeidsplassen
- Holde en original og kreativ presentasjon
- Huske hva du skulle si
- Ha god øyekontakt med dem som hørte på
- Snakke høyt, tydelig og i et behagelig tempo
- Ha et avslappet kroppsspråk
- Ta pauser
- Gi en god oppsummering på slutten

Lykke til med utdanningsvalgene dine framover!

© Ungt Entreprenørskap Forlag
2. opplag juli 2016
DESIGN: Tank

FRAMTID–SAMSPILL–SKAPERGLEDE

UNGT ENTREPRENØRSKAP (UE) skal inspirere unge til å tenke nytt og til å skape verdier. UE er etablert nasjonalt og i alle fylker og er en del av et verdensomspennende nettverk gjennom medlemskap i JA Europe og JA Worldwide.

Ungt Entreprenørskaps formål er – i samspill med utdanningssystemet, næringslivet og andre aktører – å:

- utvikle barn og unges kreativitet, skaperglede og tro på seg selv
- gi barn og unge forståelse for betydningen av verdiskaping og nyskaping i næringslivet
- fremme barn og unges samarbeidsevne og ansvarsbevissthet
- gi forståelse for og kunnskap om etikk og regler i nærings- og arbeidslivet
- styrke samhandlingen i lokalsamfunnet mellom nærings- og arbeidslivet og utdanningssystemet
- stimulere til samarbeid over landegrensene
- inspirere til framtidig verdiskaping i en sosial, kulturell og økonomisk sammenheng

Ungt Entreprenørskaps nasjonale samarbeidspartnere er:

- Nærings- og fiskeridepartementet (NFD)
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD)
- Kunnskapsdepartementet (KD)
- Landbruks- og matdepartementet (LMD)
- Samarbeid mot svart økonomi (SMSØ)
- Brønnøysundregistrene

- Hovedorganisasjonen Virke
- Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
- Landsorganisasjonen i Norge (LO)
- Utdanningsforbundet
- Kommunesektorens organisasjon (KS)
- Finans Norge (FNO)

- Nordea
- Ferd
- ManpowerGroup
- Enova
- Visma